

SPECIAL ATTENTION: Political Advisor
Translation Pool.

KK
Aug 25
MC-1800

HUNGARY

JUSTICE
Amnesty

/1800/
/1801a/ ✓

NON-COMMUNIST PARTIES

/2100/ ✓

REGIME "REHABILITATES" SOME EX-SOCIAL DEMOCRATS BUT
ONLY "PARDONS" OTHERS

SOURCE MUNICH/B: Confidential source.

DATE OF OBSERVATION: Current period.

ENGLISH SUMMARY: See the headline please.

EVALUATION COMMENT: It is known from official statements /see e.g. Chief Attorney NON's speech to Parliament, published in "Szabad Nep" of August 1 1956/ that some victims of the 1949-1951 political trials were fully "rehabilitated" /that is the accusations raised against them were declared null and void/ while others were only "amnestied," which means that part of the accusation was maintained, the prison terms, originally meted out to them, were reduced and subsequently these persons were pardoned. It is not known, however, for the time being, -- save for a few cases, for instance MAROSAN's and SZAKASITS's -- which of the former Social Democrats were classed in each of these categories and what was the basis of such discriminatory treatment. Since the "fusion" of the Communist and Social Democratic Parties, there has always been an acute tension between Social Democrats who had opposed the "fusion" and those who had supported it. When, after the RAJK affair, the persecution of former Social Democrats began, the Regime made no distinction between either groups. As a matter of fact, Anna KETHLY -- one of the firmest opposers of the "fusion" -- was thrown into jail, as were MAROSAN and SZAKASITS, who had sided for the fusion. Anna KETHLY was "amnestied" in November 1954 while the "rehabilitation" of MAROSAN and SZAKASITS was delayed until the Spring of 1956.

A börtönökből szabadonbocsájtott volt szociáldemokrata-párti politikusok között szembetűnő különbség tétel figyelhető meg. A kormány csak a vezető szociáldemokratákat "rehabilitálta." A meghurcolt szociáldemokraták többségét csupán miniszteri határozattal helyezték szabadlábra. Elbocsájtási iratukban az áll, hogy az Igazságügyminiszter a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

A "rehabilitált" szociáldemokrata vezetők részére a kormány nagyösszegű kártérítést fizetett ki. A legnagyobb kártérítési összeget MAROSÁN György kapta. Kerekén negyed millió forintot fizettek ki neki. Utána SZAKASITS Árpád következik, 160.000 forinttal. A rehabilitált volt szociáldemokraták többsége 30-50 ezer forint kártérítést kapott.

A miniszteri határozattal szabadonbocsájtott szociáldemokratáknak nem fizetnek kártérítést, BUDAPEST-i letelepedési engedélyük körül sem tisztázódott még a helyzet. Egyesek állandó bejelentését elfogadta a rendőrség, másoknak csak ideiglenes letelepedési engedélyt adtak.

A volt szociáldemokrata vezetők és a többi bebörtönzött szociáldemokrata közötti ellentétek, -- mint az az utóbbi hetekben kiderült, -- még a fogság idejére vezethetők vissza. A vezető szociáldemokraták hiába keresték egykori hiveik rokonszenvét, azok gyűlölettel elfordultak tőlük. Ez a gyűlölet azok iránt, akik a szociáldemokrata pártot kiszolgáltatták a kommunistáknak, a meghurcolt volt szocialisták körében változatlanul fennáll.